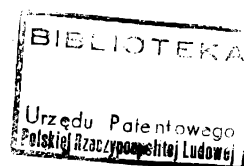

27 kwietnia 1927 r.

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

OPIS PATENTOWY E056 21/02

Nr 5520.

Kl. 68 a 13.

Charles v. Keller & Cie
(Zug, Szwajcaria).

Zamek z zatrzymami bez sprężyn, przestawianymi przechodzącym przez nie nawyłot kluczem.

Zgłoszono 9 grudnia 1924 r.

Udzielono 6 sierpnia 1926 r.

Pierwszeństwo: 15 grudnia 1923 r. (Szwajcaria).

Znane pod nazwą „Yale” zamki posiadają jako zatrzymy sprężynujące trzpienie, złożone z dwóch części, które przy otwieraniu kluczem ustawiają się względem pokrętnego walca. Przy niewielkiej średnicy trzpieni i sprężyn, działanie zamka często bywa niesprawne, ponieważ sprężyny skutkiem pęknięcia, osłabienia, zanieczyszczenia lub innych powodów stają się niezdatne i zamknięcie jest niepewne. Ponadto przy małej średnicy trzpieni długość zamka nie może być mniejsza od pewnej określonej długości, nawet przy niewielkiej ilości zatrzymów. Zresztą wyrób zamków z podobnymi trzpieniami i sprężynami nie jest wcale łatwy.

Przedstawiony wynalazek dotyczy za-

mka, w którym wskazane wady są usunięte. Osiąga się to przez usunięcie sprężyn przy zatrzymach, którym nadaje się kształt płytek. W ten sposób powiększa się sprawność zamka, a długość zamka może być powiększona lub zmniejszona; wyrób tego zamka jest prosty.

Załączony rysunek przedstawia przykład wykonania zamka według wynalazku oraz odmianę szczegółu, przy czym fig. 1 wskazuje przekrój podłużny zamka, fig. 2 wskazuje jego przekrój poprzeczny, fig. 3 wskazuje zatrzym zamka, fig. 4 i 5 wskazuje odmianę szczegółu zamka, fig. 6 wskazuje część pomocniczą do przytwierdzenia zamka.

Przez łożyskowe tulejki *a* i *b* w osłonie

c zamka przechodzi pokretny trzpień d o kwadratowym przekroju, który służy do przesuwania rygla f (fig. 5), znajdującego się w skrzynce e . Przesuwanie to skuteczniejszą się w jakikolwiek znany sposób, np. zapomocą uchwytu, połączonego z trzpieniem i działającego na nasady sprężynującego rygla, albo zapomocą połączenia korbowego lub innego. Trzpień d przechodzi przez wykroje prostokątne h szeregu umieszczonych obok siebie prostokątnych płytek g . Wykroje h są jednakowe, ale leżą na różnych wysokościach. Nad płytkami g i pod nimi znajduje się w osłonie zamka wycięcie i_1 względnie i_2 , w które płytki mogą wchodzić. Klucz k posiada znany płaski kształt z jednym lub kilkoma podłużnymi żłobkami i jest wsuwany przez szczelinę l trzpienia. Górny jego brzeg m jest falisty, dolny zaś na końcu przechodzi w szpic n , poza tem jest równoległy względem osi.

W położeniu wskazanem na fig. 1 wprowadzonym kluczem można pokreślić trzpień d wraz z zatrzymami g i tulejkami a i b , przyczem zatrzymy skutkiem odpowiadającego im falistego kształtu klucza i różnych wysokości wykroi h ustawiają się tak, że ich rogi mogą przesunąć się obok krawędzi wycięć i_1 i i_2 . Przy wyciąganiu klucza jego szpic n odciąga wdół każdą płytkę, która wchodzi wówczas w wycięcie i_1 . Po wyciągnięciu klucza wszystkie płytki wchodzą w wycięcie, a więc pokreślenie trzpienia czyli przesunięcie rygla jest niemożliwe. Przy ponownem włożeniu klucza płytki podnoszą się i ustawiają odpowiednio do jego falistego brzegu. W tym celu szpic n musi wystawać nad górną krawędzią przynajmniej na grubość jednej płytki. Gdyby falista linja klucza nie pasowała chociażby do jednej płytki, wówczas odpowiednia płytka byłaby niewystarczająca albo też zbyt wysoko podniesiona i pozostałaby w dolnem wycięciu i_1 , albo weszłaby w górne wycięcie i_2 ; w obu wypadkach obrót klucza byłby niemożliwy. Pewność zatem podobnego

zamka jest zupełna. Ponieważ płytki są bardzo cienkie, leżą obok siebie i w znacznej ilości mogą być umieszczone na niewielkiej długości, więc i zamek może być krótki, co przy zatrzymach w kształcie trzpieni jest wykluczone. Sprężyny są zbyteczne, ponieważ sam klucz ustawia płytki w położenie zamknięcia, o ile to nie nastąpi skutkiem własnego ciężaru tych płytek. Wyrób podobnego zamka jest bardzo łatwy, ponieważ płytki i ich wycięcia są jednakowe; co się zaś tyczy położenia wysokości wycięć, to można wszystkie jednakowe płytki złożyć razem w stos, następnie przy kluczu wetkniętym ściąć górną i dolną stronę stosu, a wówczas wycięcia będą znajdować się we właściwych miejscach. Zmieniając falisty kształt górnej krawędzi klucza i odpowiadający mu układ wycięć płytek co do wysokości ich położenia, można wyrabiać najrozmaitsze zamki jednego typu.

W przedstawionej na fig. 4 i 5 odmianie szczegółu zamka, poprzeczny przekrój przedniej części jego osłony nie jest owalny lecz kwadratowy, w każdym zaś rogu znajduje się nagwintowany otwór; każde dwa otwory, znajdujące się na przekątnej, służą do umocowania skrzynki ryglowej e , przytem jedno dla prawego zamka, drugie dla lewego. Tym sposobem jednakowe zamki mogą być stosowane jako lewe lub prawe. Urządzenie zamka mogłoby być i tak wykonane, że płytki przesuwałyby się nietylko prostopadle, lecz i poziomo; wówczas z boków płytek należałoby w osłonie utworzyć wycięcia, zapobiegające pokręcaniu się tych płytek. Mogłaby również jedna część zatrzymów przesuwać się prostopadle, a druga część poziomo.

Fig. 6 przedstawia widok i przekrój tulejki, która mogłaby być zastosowana przy umocowaniu zamka w drzwiach; przednia krawędź tulejki jest ostra, w rodzaju przebijaka, tak że otwór w drzwiach potrzebny dla zamka można byłoby wykonać zapomocą tej tulejki, która następnie mogłaby po-

zostać w drzwiach jako okucie, lub mogłaby być z nich wyjęta.

Urządzenie zamka można wykonać w ten sposób, żeby utworzyć wycięcia niewiosłone lecz w trzpieniu, a płytki zaopatrzyć w występy na krawędziach ich wykrojów; występy te zapadają w wycięcia trzpienia.

Górna krawędź klucza może przebiegać wogóle po jakiegokolwiek linii załamanej.

Dolna krawędź klucza mogłaby również posiadać kształt ten sam, jak i górna krawędź, celem wspólnego przesuwania płytek.

Zastrzeżenia patentowe.

1. Zamek z jednakowymi zatrzymami, umieszczonemi obok siebie i przestawianemi płaskim kluczem, górna wydłużona krawędź którego posiada kształt łamany, znamienne tem, że zatrzymy posiadają kształt płytek z wykrojami (h), przez które przechodzi trzpień (d), połączony z rygłem zamka i zaopatrzony w szczelinę dla klu-

cza, przy pokręcaniu którego płytki są przedstawiane występami klucza względem odpowiednich wycięć (i_1, i_2), utworzonych w osłonie zamka lub też w przechodzącym przez zatrzymy trzpieniu (d).

2. Klucz od zamka według zastrz. 1, znamienne tem, że jego przedni koniec posiada na stronie przeciwległej do krawędzi nastawniczej (m) szpic (n), który przy wyjmowaniu klucza z zamka wprowadza płytki w położenie zamknięcia.

3. Umocowanie w drzwiach zamka według zastrz. 1, znamienne tem, że pomiędzy przednią osłoną zamka z zatrzymami i tylną skrzynką zamka z rygłem zakłada się w drzwi tulejkę łączącą, której jedna krawędź jest ostra i służy do przebicia w drzwiach otworu dla umieszczenia zamka, a zarazem tworzy okucie tego otworu.

Charles v. Keller & Cie.

Zastępca: I. Myszczyński,
rzecznik patentowy.

